

Klein praktijknetwerk – Rooien zonder problemen

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGENINGEN UR

Concept Plan van Aanpak

Voor u ligt het concept Plan van Aanpak voor het klein praktijknetwerk “Rooien zonder Problemen” (2014). Agentschap NL heeft in 2013 een aanvraag van akkerbouwers gehonoreerd. Eind november 2013 zijn op vier locaties (3 in zuidwesten en 1 in de Flevopolder) presentaties gehouden bij telers over problemen met oogsten van rooivruchten, o.a. in relatie tot de aanwezigheid van regenwormen. Dit leverde een reeks aan vragen, onderzoeksonderwerpen en oplossingsrichtingen op. Volgende stap is tot een gezamenlijk plan te komen, waarna de nodige activiteiten voor 2014 worden vastgesteld: aanleg demonstratievelden, locaties, excursies e.d.

Ca. 25% van de telers (n = ca. 35) in het zuidwesten hebben wel eens rooi-problemen ondervonden waarbij een link naar regenwormen werd gelegd. Op het juiste moment oogsten kan het leed verzachten. Het zou gaan om “rode” regenwormen, mogelijk strooiselelers. Na determinatie van enkele wormen op drie percelen bleken dit toch grondeters te zijn, met zekerheid kon Aporrectodea caliginosa worden geïdentificeerd. We praten dus vooralsnog over dezelfde soorten regenwormen als in de Flevopolders. Een determinatietabel is inmiddels rondgemailed.

Foto 1. Het probleem van rooien met kluiten.

Heeft u ideeën en ervaringen wat betreft deze problemen, wij horen het graag!

Mail to: Klaas.vanrozen@wur.nl

Doelstelling

Doel van het praktijknetwerk is bewustwording creëren, kennis en ervaringen van akkerbouwers, adviseurs en onderzoekers samenbrengen. Onderzoek op PPO (WUR) wees uit dat bepaalde soorten regenwormen de grond betrouwbaar versmeren en verklevan, het veldonderzoek resulteerde in sterke aanwijzingen dat regenwormen hiervoor verantwoordelijk kunnen zijn, maar niet altijd consistent en even duidelijk. Dit komt mede door andere factoren die van invloed zijn op de symptomen, zoals de afslibbaarheid, het lutumgehalte, fijnkorreligheid van de bodem en de talrijke gradaties van regenwormdichtheden. Het onderzoek leverde veel oplossingsrichtingen op (www.kennisakker.nl). De beleving en de ervaringen onder de telers varieert, evenals bij adviseurs en onderzoekers. Juist door de multifactoriële afhankelijkheid biedt dit praktijknetwerk kansen om het probleem richting een oplossing te duwen.

Klein praktijknetwerk – Rooien zonder problemen

De discussies tijdens de presentaties leverden vele ideeën en aanpakken op, dit is samengevat in een lijst met acties. Dit concept staat open voor wijzigingen of het invoegen van nieuwe ideeën; het woord is aan de teler!

Nr.	Behandeling/idee	Omschrijving	Tijd	Opmerkingen	Prior.
1	Oorzaak achterhalen	Factoren in kaart brengen die kunnen leiden tot hoge dichtheden regenwormen. Gesteld wordt dat voorkomen beter is dan genezen.	febr mrt	Een inventarisatie wordt uitgevoerd. Enkele telers met en zonder problemen worden geïnterviewd.	
2	Timing rooien i.c.m. herkenning van probleemrug	Een veldexcursie specifiek organiseren op moment dat symptomen verschijnen. Enkele telers hebben ervaring wanneer het best gerooit kan worden. Vaststellen dat probleem nog voorkomt.	aug sep okt	Telers melden tekenen van symptomen. Wormenplek vergelijken met plek zonder wormen, soorten en dichtheid wordt vastgesteld. Het betekent wel dat op korte termijn een excursie plaats moet kunnen vinden. Enkele tellingen verricht met de telers. Relaties leggen met diversiteit regenwormen, vochttoestand, Ca/Mg bezetting, organische stof, bemestingsverleden. Bodemonsters worden geanalyseerd. Deskundigen en adviseurs worden uitgenodigd.	
3	Aanfrezen van de ruggen	Intensiteit van grondbewerken kan invloed hebben op de rooibaarheid. Een hogere intensiteit leidt tot een compactere rug. Eén case is bekend waarbij het grover aanleggen van de rug tot minder problemen leidt	apr mei	Aanleggen van proefstroken. Vooraf vaststellen van de regenwormpopulatie. Frezen van aardappelruggen met verschillende snelheden en intensiteit.	
4	Grondbewerking voor poten	Intensiteit van grondbewerken kan invloed hebben op de rooibaarheid. Een hogere intensiteit leidt tot een compactere rug.	mrt apr	Aanleggen van proefstroken. Vooraf vaststellen van de regenwormpopulatie. Spitten, frezen, rotorkopeggen voorafgaand aan het poten.	
5	Bemesting	Meerdere meststoffen worden toegepast om de rooibaarheid van de ruggen te bevorderen. Meststoffen kunnen enerzijds leiden tot structuurverbetering, anderzijds kan dit leiden tot meer of minder regenwormen.	mrt apr	Aanleggen proefstroken op eigen perceel met bijvoorbeeld NTS meststof (N+S), zwavelzure ammoniak, gips, gipskorrel, brandkalk, verschillende meststoffen met Ca en Mg.	
6	Dierlijke mest	Problemen worden in verband gebracht met varkensdrijfmest. Enerzijds zou dit kunnen leiden tot een vettere grond, anderzijds is de invloed op toename/afname van de regenwormdichtheid onduidelijk.	Mrt apr	Strokenproef met varkensdrijfmest, rundveedrijfmest en kippenmest op plek met en zonder wormen. De toepassingsproducten worden geanalyseerd.	
7	...				
8	...				
9	...				